

Številka: 00104-194/2017/5

Datum: 20. 4. 2017

Odgovor na poslansko vprašanje Tomaža Lisca v zvezi s spoštovanjem ustavne določbe o rabi slovenskega jezika

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Tomaž Lisec je na Vlado Republike Slovenije naslovil vprašanje v zvezi s spoštovanjem ustavne določbe o rabi slovenskega jezika:

V medijih smo lahko prebrali, da so bili starši, ki so v tem tednu pripeljali svoje otroke v vrtec Brežice, presenečeni in šokirani, ko so videli, da je vabilo oziroma smerokaz za vpis otrok v vrtec napisano v kar sedmih jezikih.

Ker 11. člen Ustave RS določa, da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina, razen na območjih italijanske in madžarske narodne skupnosti, kjer sta uradna jezika tudi italijanščina in madžarščina, je tovrstno početje vprašljivo z vidika spoštovanja ustavnega reda. Vrtec je javna ustanova in kot taka tudi zavezana k opravljanju svojih nalog v uradovalnem jeziku, ki pa je v Sloveniji slovenski jezik.

Mediji tudi poročajo, da je vse več podatkov, da so navodila za večjezičnost vrtcev in ostalih javnih zavodov dobili kar iz državnega vrha.

S tem v zvezi poslanec na Vlado Republike Slovenije naslavlja naslednja vprašanja:

- 1. Kako Vlada RS komentira dogajanje v Vrtcu Brežice?**
- 2. Kako bo Vlada RS zagotovila spoštovanje ustavne določbe o rabi slovenskega jezika?**
- 3. Kakšne ukrepe bo sprejela Vlada RS za omenjeni vrtec oz. njegovo vodstvo?**
- 4. Kakšne kratkoročne in dolgoročne sistemske rešitve za zaščito slovenskega jezika bo sprejela Vlada RS?**

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:

Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10; v nadaljnjem besedilu: ZJRS) v 5. členu določa, da državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, izvajalci javnih služb ter nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o pravicah ali o obveznostih in pravnih koristih posameznikov in organizacij, uporabljajo slovenščino skladno z zakoni, ki urejajo njihove naloge in pooblastila. Kadar je v postopku pred državnimi organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, izvajalci javnih služb ter nosilci javnih pooblastil udeleženec tuja fizična oseba, se poleg slovenščine, skladno z zakonom, uporablja tudi tuji jezik. Nadalje zakon v 20. členu določa, da so javni opozorilni napisi, pisna ali govorna navodila, informacije in razglasi v Republiki Sloveniji v slovenščini, kjer je to potrebno ali običajno, pa tudi v drugih jezikih. O

konkretnih kršitvah ZJRS in druge veljavne zakonodaje ter morebitnih sankcijah pa odloča pristojni inšpektorat.

V dokumentu Omrežja Eurydice Integracija otrok priseljencev v šole v Evropi (2009/2011) je izpostavljeno, da je vpletenost staršev v izobraževanje lastnih otrok pomemben dejavnik pri šolskem uspehu. Toda mnogi starši priseljenci pri stikih s šolo naletijo na jezikovne in kulturne ovire. Zato so za učinkovito sporazumevanje med šolami in starši zelo pomembni številni ukrepi, predvsem tisti, ki se nanašajo na rabo jezikov, ki niso v redni šolski rabi. To poročilo posveča pozornost trem ukrepom – metodam za spodbujanje sporazumevanja med šolami in družinami priseljencev: objavi pisnih informacij o šolskem sistemu v jezikih družin priseljencev; pomoči tolmačev v različnih okoliščinah v šolskem življenju; imenovanju oseb za pomoč učencem priseljencem, na primer mediatorjev za vzdrževanje vezi med učenci priseljenci, njihovimi družinami in šolami.

Vlada RS spremlja izvajanje zakonov, ki konkretizirajo ustavno določbo o slovenščini kot uradnem jeziku na vsem teritoriju države in italijanščini oziroma madžarščini na območju, kjer živita avtohtoni narodni skupnosti, ter v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti zakonodajalcu predlaga ustrezne zakonske spremembe in dopolnitve oziroma odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. V veljavni Resoluciji o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018, ki določa cilje in ukrepe za vse ciljne skupine govorcev in govork v Republiki Sloveniji, pa tudi za slovenske jezikovne skupnosti v zamejstvu, izseljenstvu in zdomstvu, je za jezike manjšin in priseljencev v Republiki Sloveniji določen cilj Zagotovitev pogojev za učinkovito jezikovno in siceršnje družbeno integracijo govorcev manjšinskih jezikov, med ukrepi pa se navaja tudi promocija jezikov avtohtonih narodnih skupnosti, romske skupnosti, ostalih manjšin in priseljencev na področju vzgoje in izobraževanja, informiranja in medijske dejavnosti, kulturne dejavnosti in znanstvenega raziskovanja.

Vlada RS meni, da so za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika pomembni tako zakonodajni kot spodbujevalni ukrepi. V okviru spodbujevalnih ukrepov Vlada RS, zlasti Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za notranje zadeve, objavlja razpise, ki spodbujajo jezikovno zmožnost govorcev in govork ter opremljenost slovenščine, Vlada RS pa je opravila tudi že prvi korak k snovanju novega nacionalnega programa za jezikovno politiko. Namreč, v sodelovanju z Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije je bil objavljen ciljni raziskovalni projekt, ki bo ocenil stanje na različnih področjih jezikovne rabe in ovrednotil iz tega izhajajoče potrebe. Rezultati projekta bodo pripomogli k lažji in strokovnejši pripravi novega nacionalnega programa za jezikovno politiko.